

De torenbouw van Babel

door: Hugo Bouter

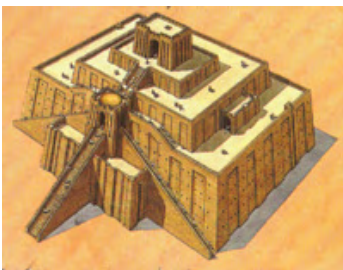
“Welaan, laten wij ons een stad bouwen (...) en laten wij ons een naam maken, opdat wij niet over de gehele aarde verstrooid worden”.

Genesis 11:4

Babel, de bakermat van de afgoderij en de astrologie

De figuur van Nimrod (dat betekent: ‘rebel’) in Genesis 10, de eerste despoot in de wereld na de vloed, vormt de introductie tot de torenbouw van Babel. De bouw van een stad met een toren, waarvan de top tot de hemel reikte (Gen. 11:4), gaf opnieuw aanleiding tot een rechtstreeks ingrijpen van Gods kant in de geschiedenis van de mensheid. Het menselijke streven naar eenheid en macht werd namelijk tenietgedaan door het goddelijke oordeel van de spraakverwarring en de daaruit voortvloeiende verstrooiing van de mensheid over de gehele aarde.

De mensen trokken na de vloed verder oostwaarts, zoals Kain naar het oosten trok en zich verwijderde van het verloren paradijs (Gen. 4:16; 11:2). Zij vonden een vlakte die geschikt was om zich te vestigen in het land Sinear, d.i. Babylonië. Dit land is volgens het getuigenis van de Schrift de bakermat geworden van de *afgodendienst* en de daarmee verbonden *astrologie* (Joz. 24:2; Dan. 1:2; Zach. 5:11). Het zal zijn tegenhanger vinden in het grote Babylon van de eindtijd, dat vol afgoderij en ongerechtigheid zal zijn (vgl. Openb. 17 en 18).

Nadat de verenigde mensheid zich had gevestigd in het land Sinear, maakten de mensen het plan een stad te bouwen met een toren, waarvan de top tot de *hemel* reikte. Mogelijk is

dit een tempeltoren geweest, een *zg. ziggurat*, een groot piramidevormig bouwwerk voor de beoefening van de astrologie. Het beklimmen van de toren was een verdienstelijk werk in het oog van de goden en de top werd beschouwd als de toegang tot de hemel.

Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEREN

Nimrod is één van de grondleggers van de Babylonische beschaving geweest. Hij was betrokken bij de opbouw of de wederopbouw van Babel en van andere steden in het land Sinear (Gen. 10:10). Later heeft hij o.a. Nineve gebouwd, de grote stad (Gen. 10:11-12; vgl. Jona 1:2; 3:2; 4:11). Hiermee volgde Nimrod het voorbeeld van Kain, de eerste stedenbouwer. Babel, de hoofdstad van zijn koninkrijk, was echter niet de stad van *God*, maar die van de *mens*. Het was het handelen van de zondige mens, die aan God gelijk wilde zijn. De bouw van deze stad gaf uitdrukking aan het menselijk streven naar eenheid en macht.

Nimrod wordt omschreven als ‘de eerste machthebber op de aarde’ en bovendien als ‘een geweldig jager’ (Gen. 10:8-9). Hij was een geweldig heerser voor het aangezicht des HEREN. God heeft het allemaal gezien en toegelaten. Kennelijk is het principe van de menselijke regering, dat door God was ingesteld na de vloed, door hem misbruikt voor de onderdrukking van mensen en volken. De mannen die door God worden gebruikt voor de uitvoering van Zijn plannen en gedachten zijn echter geen *jagers*, maar *herders*. Wij zien dit door alle eeuwen heen, te beginnen bij Abel, Abraham, Mozes, David en Christus Zelf als de goede Herder van Zijn schapen.

Bij Babel, dat schijnbaar een *hoogtepunt* was in de ontwikkeling van de mensheid, werd in feite een *dieptepunt* bereikt. Hier bleek opnieuw hoe diep de mens was gezonken en van God was afgevallen. Babel is het symbool van de menselijke hoogmoed en zelfverheffing. De mensen zeiden hier: ‘(...) laten wij ons een naam maken’ (Gen. 11:4). Vele eeuwen later zou koning Nebukadnessar uitroepen: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb door de sterkte van mijn macht en tot eer van mijn majesteit?’ (Dan. 4:30). Maar er zijn grenzen aan de hoogmoed van de mens; de Allerhoogste vermag te vernederen degenen die in hoogmoed wandelen. Dat heeft Nebukadnessar ondervonden, en dat is ook reeds gebeurd bij de

torenbouw van Babel. Het zal opnieuw plaatsvinden in de eindtijd, wanneer de toekomstige werelddictator zichzelf zal verheffen en de plaats van God zal willen innemen. In Nimrod, de *eerste* machthebber op de aarde, zien wij al de contouren van de *laatste* wereldheerser, die in het boek Openbaring niet als een *mens* maar als een *beest* wordt getekend (vgl. ook Dan. 4). Ik zinspeel nu op de toekomstige heerser over het hersteld Romeinse rijk, die nauwe banden zal hebben met het grote Babylon van die dagen (Openb. 13 en 17).

Het oordeel van de spraakverwarring

De verenigde mensheid, die geen weet had van Gods naam, wilde dus een naam voor *zichzelf* maken. De mens zonder God verhief *zichzelf* en probeerde tot de hemel op te klimmen. God maakte een einde aan dit streven door het oordeel van de spraakverwarring, waardoor de mensheid uiteengedreven werd. Niet de naam van de hoogmoedige mens, maar *Gods naam* moet heerlijk zijn op de hele aarde (Ps. 8:2,10). Het 'welaan' van de overmoedige mens werd beantwoord door Góds 'welaan': 'Welaan, laat *Ons* nederdalen en daar hun taal verwarren' (Gen. 11:3,4,7). Babel betekent ook: 'verwarring', 'gebabbel' (Gen. 11:9). De mensen begrepen elkaar niet meer en konden niet meer met elkaar optrekken. Zo kwam er een abrupt einde aan hun streven naar eenheid en macht: 'Zo verstrooide de Here hen vandaar over de gehele aarde, en zij staakten de bouw van de stad' (Gen. 11:8). God liet de volken voortaan gaan op hun eigen wegen, hoewel Hij in Zijn voorzienigheid de bepaalde tijden en de grenzen van hun woonplaatsen heeft vastgesteld (Hand. 14:16; 17:26).

God ging echter Zijn bijzondere weg met *Abraham*, die Hij riep vanuit een afgodische omgeving, en met Zijn uitverkoren volk *Israël* – tot op de komst van Christus, die aan Gods handelen met de mens weer *een duidelijk universeel karakter* zou geven. Bij de komst van Christus is God niet in oordeel tot de mens neergedaald, maar met de volheid van Zijn *genade* (Joh. 1:14-18). Het was toen duidelijk genoeg gebleken dat de mens zelf onmachtig was om God te vinden en op te klimmen tot de hemel.

De vleeswording van Christus toont het grote verschil tussen deze twee plaatsen: tussen *Babel* en *Betlehem*. Babel spreekt van de *hoogmoed* van de mens, die tot God wilde *opklimmen*. Betlehem spreekt van de *ootmoed* van de Mens uit de hemel, die Zijn goddelijke heerlijkheid verhulde en in genade *neerdaalde* tot de mensen.

Babel contra Jeruzalem

Een soortgelijk contrast zien wij op de Pinksterdag, toen de Heilige Geest op aarde kwam en een 'omgekeerd talenwonder' bewerkte (Hand. 2:4vv.). Bij Babel werd de mensheid *verstrooid*, maar op het Pinksterfeest bewerkte God in Jeruzalem – de stad van de grote Koning – een *geheel nieuwe eenheid* van mensen uit elk geslacht en taal en volk en natie. Alle ware gelovigen zijn leden van het éne lichaam van Christus, leden van de éne Gemeente, die God nu bijeenvergadert over de gehele aarde om haar te verenigen met Zijn geliefde Zoon, die Hij heeft gesteld tot Hoofd boven alle dingen. Zo staat de nieuwe eenheid die God geeft sinds Pinksteren, tegenover de verstrooiing die plaatsvond bij Babel.

Pinksteren staat trouwens ook in groot contrast met de bedeling van de *wet*, die door Paulus de bediening van de *dood* en de bediening van de *veroordeling* wordt genoemd (2 Kor. 3:7,9). Toen Mozes de wet had gegeven en die onmiddellijk door Israël was overtreden, *stierven* er ongeveer drieduizend man (Ex. 32:28). Maar op de Pinksterdag, toen de Heilige Geest werd uitgestort en God genade aanbood aan allen die geloofden, werden er ongeveer drieduizend zielen *behouden* (Hand. 2:41).

Zoals reeds opgemerkt zal het Babel van de begintijd zijn tegenhanger vinden in het grote Babylon van de eindtijd, dat wordt beschreven in Openbaring 17 en 18. Het laatste bijbelboek tekent heel duidelijk het contrast tussen Babel, de stad van de mens, en de stad van God: het nieuwe Jeruzalem, de bruid van het Lam (Openb. 21 en 22). De stad van God, de hemelse hoofdstad van het toekomstige Vrederijk, daalt neer van God uit de hemel. Deze hemelstad is Gods gave aan de mensheid, de zetel van Zijn volmaakte regering (die zal worden uitgeoefend door middel van Christus en allen die met Hem zijn verbonden). God zal het hoogmoedige streven van de mens voorgoed tenietdoen en de stad van de mens vervangen door Zijn stad, die de aarde zal bestralen met goddelijk licht. Deze stad biedt werkelijk perspectief.

*'En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde (...)
En ik zag de heilige stad, een nieuw Jeruzalem, uit de hemel neerdalen van God, gereed als een bruid die voor haar man versierd is'* (Openb. 21:1-2).